

Potilaan voimaannuttaminen

Päivä potilaalle 8.4.2011, KYS

Jaana Mönkkönen
palvelupäällikkö

Taustaa

- ▶ EU:n terveystoliittiset keskustelut
- ▶ Terveystyötymallin lanseeraus Suomessa
- ▶ Terveystenhuollon kustannuspaineet
- ▶ Väestön elintapoihin edelleen liittyvät terveystuhat terveystenhuollon hyvistä tuloksista huolimatta

Potilaan rooli hoidon onnistumisessa

Hoitomyöntyvyys

Potilas tekee sitä, mitä terveydenhuollon työntekijät neuvovat häntä tekemään

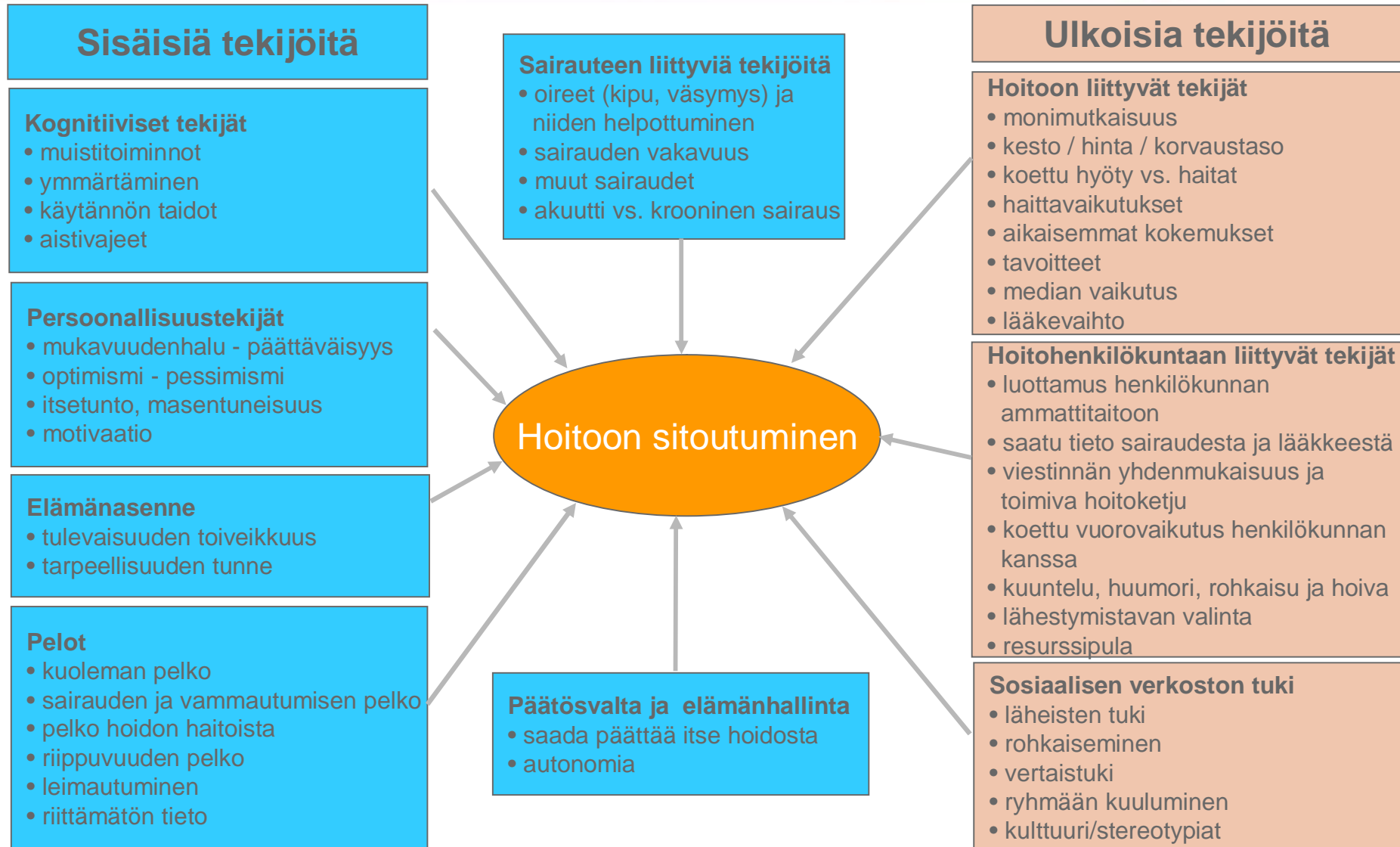
Potilaan rooli hoidon onnistumisessa

Hoitoon sitoutuminen

Se, kuinka henkilön käyttäytyminen –
lääkkeiden ottaminen, ruokavalion
noudattaminen ja/tai elämäntapojen
muuttaminen – vastaa terveydenhuollon
henkilön kanssa yhdessä sovittuja ohjeita

Lähde: Eduardo Sabaté, WHO; Adherence to long term therapies, Evidence for Action

Hoitoon sitoutumiseen yhteydessä olevia ja siihen vaikuttavia tekijöitä

Hoitoon sitoutuminen - toteutuminen

- ▶ 75% käy vastaanotolla sovitusti
- ▶ 50% potilaista **käyttää lääkkeitä** kuten niitä on määrätty
- ▶ 30% potilaista **noudattaa terveellistä ruokavaliota**
- ▶ 25% potilaista **liikkuu suositusten mukaisesti**
- ▶ <10% potilaista kykenee **pysyvään laihtumiseen**

Nyrkkisääntö lääkehoitoon sitoutumisessa

- 1/3 hyvin
- 1/3 vaihtelevasti
- 1/3 huonosti tai ei lainkaan

Huonon hoitoon sitoutumisen vaikutukset

- ▶ "Huono hoitoon sitoutuminen on heikon hoitovasteen keskeisin syy.

Se johtaa taudin kliinisiin ja psykososiaalisiin komplikaatioihin, heikentää potilaan elämänlaatua ja kuluttaa terveydenhuollon resursseja."¹

- ▶ Vaikutus kasvaa kroonisten sairauksien määrän kasvaessa.¹

- ▶ "Hoitoon sitoutumista edistävät toimet voivat vaikuttaa kansanterveyteen huomattavasti enemmän kuin mikään yksittäinen hoitomuoto"²

Lähteet: 1) Eduardo Sabaté, WHO; Adherence to long term therapies, Evidence for Action,
2) Haynes, Cochrane Database Syst Rev

Hoitoon sitoutumisen vaikutukset koskettavat kaikkia hoidon toteutumiseen liittyviä ryhmiä

- ▶ potilas ja läheiset**
- ▶ lääkäri ja hoitaja**
- ▶ terveydenhuolto ja sairaanhoito yleisesti**
- ▶ yhteiskunta, päättäjät, maksajat**

Voimaantumisen käsite

Voimaantuminen tarkoittaa potilaan kykyä tunnistaa terveysongelmansa ja voimavaransa ja käyttää voimavarojaan ongelman ratkaisemiseksi ja sen kanssa selviytymiseksi

Voimaantunut potilas

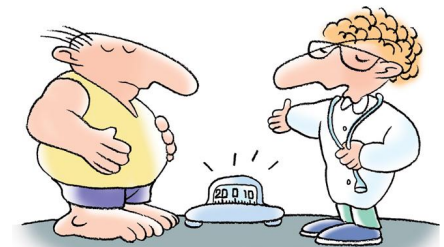
- ▶ Omat sisäiset voimavarat
- ▶ Elämänhallinta, -asenne
- ▶ Pätevyyden ja pystyvyyden tunne
- ▶ Itsetunto
- ▶ Vastuunkanto
- ▶ Itseohjautuvuus, tavoitteellisuus

Voimaantumisen vaikutuksia hoidon onnistumisessa

- ▶ Voimaantunut potilas sitoutuu hoitoonsa määrätietoisemmin
- ▶ Hoitotulosten paraneminen
- ▶ Voimaantuneena potilas tuntee itsensä pystyväksi hoidon jatkamiseen ja kykeneväksi selviytymään pitkäaikaissairautensa kanssa

Voimaantuminen

**Voiko potilaan voimaannuttaa
vai
voimaantuuko potilas itse ?**

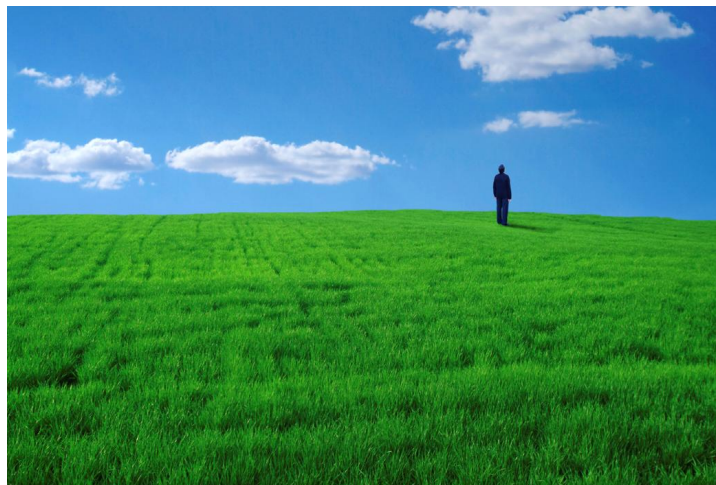

Mikä potilasta voimaannuttaa ?

- ▶ Riittävä tiedonsaanti, lisäkysymysten mahdollisuus
- ▶ Aktiivinen kuuntelu, läsnäolo
- ▶ Yksilöllisten ohjaustarpeiden huomiointi
- ▶ Hoidon ja ohjauksen jatkuvuus
- ▶ Toimintaympäristön olosuhteet, turvallinen ilmapiiri
- ▶ Luottamuksellinen vuorovaikutus ja yhteistyö
- ▶ Valinnan mahdollisuus
- ▶ Pätevyyden tunne, arvostus
- ▶ Taitoja ja edistymistä tukeva
- ▶ Läheiset, vertaistuki

Tavoitteena

VOIMAANTUNUT POTILAS

KIITOS !

